

גליון 20, 20 במאי 2009

תקציב נגד השכירים

על רקע שחיקת שכר בעשור האחרון, אישרה הממשלה בשבוע שעבר את תקציב המדינה לשנים 2009-2010 ואת "חוק ההסדרים".

הממשלה אישרה בשבוע שעבר את תקציב המדינה לשנים 2009-2010 ואת החוקים הנלווים במסגרת "חוק ההסדרים". צריך לחכות ולראות, מה בדיוק ייכתב בתקציב ובחוק ההסדרים, אך כבר עתה ניתן לסמן את מרכיבי המתקפה הגדולה על זכויות השכירים, הכלולה בהם.

במסגרת הדיונים על התקציב, הסכים עופר עיני ל"עיסקת חבילה" עם הממשלה והמעסיקים, ובכך נתנה הנהגת ההסתדרות את הסכמתה למתקפה על שכר העובדים ועל זכויותיהם.

המרכיבים העיקריים של המתקפה על השכירים הם:

1. הורדת שכר לעובדי המגזר הציבורי – באמצעות ביטול מחצית דמי ההבראה המגיעים להם בשנתיים של התקציב. בחישוב ממוצע לעובד, הקיצוץ השנתי הוא בגובה של 1,250 שקל, או בגובה של 100 שקל לחודש.
2. שחיקת השכר באמצעות השינויים במס ערך מוסף - העלאת המע"מ ב-1% (מ-15.5% ל-16.5%) והטלת מע"מ גם על ירקות ופירות. שני השינויים האלה משמעותיים במיוחד למקבלי השכר הנמוך והבינוני. ניתן להעריך, כי שני השינויים האלה במע"מ יגזלו ממשפחה ממוצעת 150 שקל לחודש. כלומר, היא תפסיד מכוח הקנייה של השכר 150 שקל, שבהם יכלה קודם להשתמש.
3. העלאת מסים עקיפים נוספים (על דלק וסיגריות), שיגדילו את הוצאות המשפחה.
4. הפרטה של נמלי ים וחברת החשמל – צעד שיוביל לפיטורים (בחברת החשמל לבד כוללת התוכנית פיטורים של 1,500 עובדים), להחלפת עובדים קבועים בעובדי קבלן, ולפיצול ועדי העובדים.

במקביל, כוללת הצעת התקציב שורה של הטבות ישירות לבעלי הון ולבעלי הכנסות גבוהות, כמו המשך הורדת שיעורי מס ההכנסה ומס החברות; והגדלת התקציבים לעידוד הון (השקעות ומחקר ופיתוח).

כדי להבין את המשמעות של המתקפה על השכירים מצד הממשלה, בשיתוף פעולה עם יו"ר ההסתדרות, מן הראוי לבחון את התפתחות השכר בעשור האחרון.

בלוח להלן כלולים הנתונים על התנודות בשכר הריאלי הממוצע בין השנים 2001 ל-2008 (לפי נתוני בנק ישראל).

תנועת השכר הריאלי הממוצע 2001-2008

עליה או ירידה לעומת השנה הקודמת באחוזים, במחירים קבועים

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
3	-6	-3	2.5	1	1.3	1.6	-1

חישוב של השינויים הנצברים בשכר הריאלי ב-2008 לעומת 2000 (שנת הבסיס) מלמד, כי במהלך שמונה השנים, שכללו גם שלוש שנים של צמיחה מהירה של ההון ושל רווחי ההון, **ירד השכר הריאלי ב-1%. במילים אחרות, השכר הממוצע ב-2008 היה נמוך באחוז אחד לעומת השכר בשנת 2000.** ניתן להניח, כי ב-2009, על רקע האבטלה הגואה, נמשכת השחיקה בשכר הממוצע.

מכאן, שהמתקפה המחודשת של הממשלה (בסיוע יו"ר ההסתדרות) על השכר ועל כוח הקנייה של השכר (באמצעות העלאת מסים עקיפים) היא בעצם החרפה של מתקפה ממושכת של המעבידים והממשלה על שכר העובדים, כמו גם על זכותם לביטחון תעסוקתי.

להורדת השכר, שתוארה לעיל, יש משמעות רבה גם לגבי דחיית היציאה מהמשבר הכלכלי. הורדת שכר פירושה, שמשפחות השכירים, ברובן, יקנו פחות מוצרים ושירותים. ואילו הצטמצמות כוח הקנייה שלהן תגרום לירידה נוספת בהיקף העסקים, ומכאן לפיטורים של שכירים נוספים ולסגירת עסקים קטנים. לכן הטענה, כי בתקופת משבר כלכלי "חייבים" לקצץ בשכר אינה אלא דמגוגיה.

תמר גוז'נסקי

מגדילים לצבא, מקצצים לאזרחים

"בכל הנוגע במשבר הכלכלי, ממשלת נתניהו אינה מוכנה לנהוג כמו ממשלות רבות אחרות, המרחיבות השקעות בחינוך, בתשתיות ועוד" – ציין ח"כ **חנא סוייד** (חד"ש) בדיון (12.5) על הגזירות הכלכליות, הכלולות בהצעת תקציב המדינה, שאושר השבוע בממשלה.

בהמשך דבריו הצביע סוייד על הקיצוצים המתוכננים במרבית משרדי הממשלה, לרבות במשרד החינוך, אך לא במשרד הביטחון.

סוייד ביקר בחריפות את ההתחמקות של הממשלה מחובתה לדאוג שהטבות יגיעו גם לקהל הרחב. בהקשר זה הזכיר את החלטת בנק ישראל להוריד את שיעור הריבית עד ל-0.5%, בעוד שהאזרחים נאלצים להמשיך ולשלם ריבית של 7-10 אחוזים.

ח"כ **עפו אגבריה** (חד"ש) אמר בדיון על הגזירות הכלכליות, כי ראש הממשלה נכנע לסחטנות של שר הביטחון ברק, והממשלה אישרה את הגדלת התקציב הצבאי בעוד מיליארד שקלים השנה ובעוד 1.5 מיליארד שקלים בשנה הבאה. הגדלת התקציב הצבאי באה על חשבון האוכלוסיות המוחלשות, והיא גם מאותת על תוכניות המלחמה של הממשלה. הוא הביע פליאה על אלה השבויים בקונספציה, לפיה טילים ומטוסי קרב פירושם שלווה וביטחון. חשוב להכיר בעובדה, שיותר פצצות חכמות באות על חשבון חינוך ראוי, מיטות אישפוז ומעונות יום.

אגבריה קרא לשוחרי השלום להרים קול מחאה נגד הגדלת התקציב הצבאי ונגד הגזירות הכלכליות.

דו"ח מבקר המדינה: מחסור ברופאים

בהתייחסו לביקורת של מבקר המדינה על מערכת הבריאות, הצביע ח"כ אגבריה על ההתרעה של המבקר מפני המחסור הגובר ברופאים בבתי החולים, ובעיקר במקצועות כמו הרדמה, טיפול נמרץ ילדים, פגים וגריאטריה. מצוקת המחסור ברופאים גורמת לירידה ברמת השירותים הרפואיים.

בהקשר זה קרא אגבריה לעודד צעירים, ובמיוחד צעירים ערבים, ללמוד רפואה בארץ וגם להקל עליהם בבחירת התמחויות. הוא הזכיר, כי בישראל ישנם 800 רופאים ערבים, שסיימו את חוק לימודיהם, אך לא עברו את בחינת ההסמכה. פתרון של בעיה זו יגדיל את מספר הרופאים בהשקעה קטנה, יחסית.

יום הניצחון על גרמניה הנאצית

בישיבה מיוחדת, שהוקדשה לציון 64 שנה לניצחון על גרמניה הנאצית, העלה ח"כ **דב חנין** (חד"ש) על נס את האירוע השנתי ביער הצבא האדום, שמקיימת מזה 60 שנה תנועת הידידות עם העמים. חנין סקר את המלחמה בנאצים, שהייתה המאבק הגורלי ביותר בהיסטוריה – מאבק להצלת האנושות, ובראש ובראשונה – על קיומם של היהודים. המערכה התנהלה בגיטאות ובחזיתות שונות, אך הוכרעה בפאתי מוסקבה, שם נבלם הצבא הנאצי לראשונה, וכן בסטלינגרד ובלנינגרד.

חנין הדגיש את הכרת התודה של החברה הישראלית ללוחמים בנאצים, וקרא להבטחת קיומם בכבוד וזכויותיהם.

בסיום דבריו ציין חנין, כי הפאשיזם נוצח לפני 64 שנים, אך לא נעלם. הפאשיזם הוא מחלה איומה, המאיימת להתפרץ בכל חברה אנושית. כדי שנוכל לומר: לעולם לא עוד, נחוצים ערנות ומאבק בלתי-מתפשר בפאשיזם.

סמינר משותף לנבחרי עיר לכולנו ולנבחרי מפלגת השמאל הגרמנית

סמינר משותף, ראשון מסוגו, לנבחרי הרשימה "עיר לכולנו" בת"א-יפו, בהשתתפות נבחרי מפלגת השמאל הגרמנית ברשויות המקומיות, נערך ב-14.5 במשרדי קרן רוזה לוקסמבורג בתל-אביב. במרכז הסמינר: למידה משותפת על פעילותם של חברי מועצות הערים הדוגלים ב"פוליטיקה אחרת" בגרמניה ובישראל.

הסמינר נפתח בהרצאתו של ח"כ דב חנין (חד"ש), ולאחר מכן נערך דיון בסוגיות שונות: יחס התושבים לעירייה ויחס העירייה לתושביה; מאבקים עירוניים; הקמת קואליציות רחבות; פעילות באופוזיציה ועוד. בהמשך סיפרו האורחים מגרמניה מניסיונם. ביניהם היו: קורנליה הילדבראנט, חוקרת בקרן רוזה לוקסמבורג בברלין; הנס-יורג פרלה, מנהל המשרד של הקרן בפרנקפורט; קריסטיאן שניידר, סגן יו"ר סיעת מפלגת השמאל במועצת העיר המבורג; ווקנה קריסטופ, פעילה קהילתית בברלין, העומדת בראש קבוצת העבודה "מדיניות השמאל ברשויות המקומיות".

בדיונים נטל חלק היו"ר לשעבר של ארגון הגג "חיים וסביבה", פרופ' דני רבינוביץ, ממקימי "עיר לכולנו".

ראש עיריית רמת השרון:

אשלם הבראה למרות הוויתור של עיני

איציק רוכברגר, ראש עיריית רמת השרון, תקף בחריפות את עופר עיני, יו"ר ההסתדרות. הסיבה: "עיסקת החבילה" בין עופר עיני לבין הממשלה, לפיה עובדי ציבור לא יקבלו דמי הבראה במשך שנתיים. "אני לא מתכוון לציית להסכם הזה. אני אמשיך לשלם לעובדי העירייה דמי הבראה גם לאחר שההסכם יאושר" - הבהיר רוכברגר, שהיה בעבר בכיר בהסתדרות, שטיפל בעובדי הרשויות המקומיות.

על רקע זה, שלח רוכברגר מכתב ליו"ר ההסתדרות, בו כתב: "נדהמתי לשמוע, שדווקא אתה, כמי שאמון על שמירה על זכויות העובדים, נותן יד לפגיעה חמורה בתנאי העבודה ובהסכמים בעלי תוקף מזה שנים רבות. אני משתומם על ליקוי מאורות זה דווקא תחת הנהגתך, כאשר דווקא ההסתדרות היא זו שמובילה מהלך פוגעני, בניגוד מוחלט לתפקיד ההיסטורי ולאחריות המופקדת בידיה לשמירת זכויות העובדים במגזר הציבורי. זאת כניעה למניפולציות של פקידי האוצר".

עוד כתב רוכנברג: "יש לתגמל את העובדים ולהעלות להם את השכר. לא ייתכן כי בזמן שמוציאים מיליונים על שרים מיותרים, מפילים את הנטל על העובדים, שבקושי גומרים את החודש. ההחלטה של עיני היא שערורייתית".

בריטניה תאסור "רשימות שחורות"

בעקבות לחצם של האיגודים המקצועיים, הודיעה ממשלת בריטניה שהיא תקדם חקיקה למניעת "רשימות שחורות", ובהן שמות של פעילים בקרב העובדים. הממשלה נאלצה להתערב, לאחר שנחשפו רשימות כאלה בענף הבניה. באמצעות הרשימות, שעברו ממעסיק למעסיק, מנעו עבודה מפועלי בניין רבים, הנחשבים פעילים באיגודים המקצועיים או בארגוני שמאל.

האגודה לזכויות האזרח:

לפסול התמודדות של קבוצת רכישה לבנייה ביפו רק לציבור הדתי-לאומי

בחודש שעבר פנתה האגודה לזכויות האזרח בשמה של עמותת "אופק חדש", הפועלת ביפו, ליועץ המשפטי של מינהל מקרקעי ישראל, בדרישה לפסול את התמודדותה של קבוצת רכישה סגורה לציבור הדתי-לאומי, במכרז לבניית 60 יחידות דיור במתחם "שוק האתרוג" בשכונת עג'מי ביפו.

את הקבוצה יזמה חברת "באמונה", שמנהלה, ישראל זעירא, אינו מסתיר את כוונתו לבנות במקום שכונה גדולה לציבור היהודי הדתי-לאומי. זעירא אף טען בריאיון, שהוא מתנגד ל"עירוב הקיים" בין תלמידים יהודים וערבים ביפו.

האגודה לזכויות האזרח הבהירה בפנייתה, כי על מינהל מקרקעי ישראל לפעול כנאמן של כלל הציבור, ולהבטיח, כי המקרקעים הציבוריים שהוא מעביר ליזמים פרטיים ישווקו באופן שוויוני וללא אפליה. במכתב נכתב עוד: "איננו מוכנים לקבל מצב, בו בלב הערים צומחות שכונות סגורות ואליטיסטיות, המסננות את הבאים בשעריהן".

ב-20 באפריל שלח היועץ המשפטי של המינהל תשובה לפנייה ובה נמסר, כי אין ביכולת המינהל, מבחינת היקף המשאבים העומד לרשותו, לבחון את מדיניות השיווק של קבוצות רכישה, או יזמים אחרים שזוכים במכרזים, ולכן הוא אינו מתערב באופן העברת הזכויות המבוצע על ידיהם.

בפועל, חברי קבוצת הרכישה של האתר בעג'מי מתכוונים להקים מעין "התנחלות" יהודית-דתית בלב השכונה הערבית, וזאת שעה שעבור תושבי עג'מי הערבים אין בנייה של דירות ציבוריות, ולהם עצמם אין אמצעים לרכוש קרקע באמצעות "קבוצת רכישה".

סיור הזדהות בעג'מי

ב-15.5, לציון יום הנכבה, נערך בשכונת עג'מי ביפו סיור מאלף ביוזמת סניפי חד"ש ביפו ובתל-אביב, למעקב אחר הדרכים בהן דוחקים את האוכלוסייה הערבית בעבר ובהווה.

בסיור השתתפו עשרות פעילי חד"ש, ששמעו סקירה היסטורית על מצב האוכלוסייה הערבית ביפו וצורות הנישול, ההדרה והקיפוח מאז 1948 ועד היום. בסיור השתתפו חברי מועצת העיר ת"א-יפו - עבד סטל (יאפא) ויואב גולדרינג (עיר לכולנו) .

הנושאים האקטואליים שעלו במלוא חריפותם היו בעיית הדיור, מצב החינוך, וכניסת מתנחלים דתיים קיצוניים לשכונה בעזרת השלטונות (ר' לעיל).

הוקמה קואליציה נגד מכירת חיסול של המרחב הציבורי לטובת כרישי נדל"ן

השדולה הסביבתית-חברתית של הכנסת בראשות ח"כ ד"ר דב חנין וח"כ אופיר פינס-פז, קיימה בשבוע שעבר דיון חירום לגבי יוזמת הממשלה, במסגרת חוק ההסדרים, להפריט את מינהל מקרקעי ישראל (ממ"י) ולהרחיב את סמכויות הוועדה לתכנון תשתיות לאומיות (ות"ל). הצעדים שיזמה הממשלה כוללים מכירה של שטחי המדינה ליזמים פרטיים, והקמה של רשות חלופית לממ"י, בראשה יעמדו אך ורק נציגי ממשלה ונציגי קק"ל, ללא ייצוג של גורמי מקצוע ושל הארגונים הסביבתיים והחברתיים. הרחבת סמכויות ות"ל תיצור מסלול עוקף תכנון, הנוח מאוד לבעלי ההון בלבד, אך המקשה על האזרחים להתנגד לאותם פרויקטים, הפוגעים בסביבה ובחברה. זאת, במקום לחזק את ועדות התכנון המקומיות והאזוריות, אשר עוסקות באישור תוכניות הבנייה של התושבים ושל היזמים הקטנים והבינוניים.

בדיון השתתפו חברי הכנסת ד"ר עפו אגבריה, ד"ר רחל אדטו, ניצן הורוביץ, אברהם מיכאלי, ד"ר חנא סוויד וכרמל שאמה. כמו כן, השתתפו נציגי המשרד להגנת הסביבה, פרופ' רחל אלטרמן (הטכניון), פרופ' דינה רטשבסקי, לשעבר מנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים, וכן נציגים של החברה להגנת הטבע וארגוני סביבה נוספים.

השדולה הביעה דאגה עמוקה מהמהלכים שהממשלה עומדת להגיש לאישור הכנסת, ואשר עלולים לפגוע במשאבי הטבע, הנוף ומורשת העבר, וכן בשטחים הפתוחים החיוניים לרווחת הציבור בישראל. בסיכום הדיון החליטה השדולה לפנות ליו"ר הכנסת, ח"כ רובי ריבלין, בבקשה להוציא את הרפורמה בממ"י מחוק ההסדרים ולהעבירה לדיון רציני בוועדת הפנים והגנת הסביבה,

ח"כ חנין אמר בדיון, כי: "יש מה לתקן ולשפר במערכות התכנון הקיימות, אך הרחבת סמכויות ות"ל משחררת דווקא את הפרויקטים הגדולים, הלווייתנים, מאפיקי התכנון הרגילים. לעומת זאת, אדם הרוצה לסגור מרפסת בביתו, צריך לעבור את המסלול הארוך יותר. זה בדיוק כיוון הפוך מזה שהציבור מצפה לו". ח"כ אופיר פינס-פז הוסיף, כי הממשלה לא רואה את הציבור מול עיניה אלא את הכסף.

פסק דין תקדימי:

תנאים שווים לעובדי חברות כוח אדם שצברו ותק במקום העבודה

בית הדין הארצי לעבודה פסק ב-13.5, כי עובדי חברות כוח אדם, אשר הועסקו באותה חברה במשך שנים רבות – זכאים לתנאי שכר ועבודה זהים לאלה של העובדים הקבועים באותו מקום עבודה. פסק דין תקדימי זה, שניתן בידי השופטים סטיב אדלר, עמירם רבינוביץ' ושמואל צור, יאפשר למאות אלפי עובדים של חברות כוח אדם לתבוע את זכויותיהם השוות לתקופה של שבע שנים לאחור.

פסק הדין ניתן בערעור שהגישו מאבטחים, שהועסקו בתעשייה האווירית במשך שלוש עד שמונה שנים באמצעות חברת כוח אדם. המאבטחים תבעו לקבל תנאי שכר שווים לאלה של קציני הביטחון הקבועים בחברה. תביעתם זו נדחתה בבית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב בנימוק, שמקום העבודה שלהם היה עמדת השמירה, שבה נדרשו להיות, ולא המפעל עצמו.

המאבטחים ערערו לבית הדין הארצי לעבודה לפני שנתיים, והפעם עמדתם התקבלה. השופטים קבעו, כי מאחר שהמאבטחים הועסקו במשך שנים ארוכות באותו מקום עבודה - בתעשייה האווירית, זכותם לקבל את תנאיי השכר והתנאים הנלווים, הנהוגים בתעשייה האווירית. בית הדין קיבל גם את תביעתם, שעל המעביד שלהם – חברת כוח האדם, לשלם להם גם עבור ההפסקות בעבודתם.

לפסק הדין משמעות מרחיקת לכת, שכן הוא קובע באופן ברור, שעובדי חברות כוח אדם, אשר עובדים באופן קבוע בתפקידים שונים במפעלים, בחברות וגם בשירות הציבורי – זכאים לתנאיי שכר והעסקה שווים לאלה שמקבלים עובדים קבועים באותם מקומות עבודה.

קומוניסטים בימי הממשל הצבאי הכולא

מאת **תמר גוז'נסקי**

אמיל חביבי, חבר הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ייחד את הרצאתו בוועידה ה-13 של המפלגה (1957), למצבו של המיעוט הערבי בישראל. באותה עת, היישובים הערביים היו כפופים לממשל צבאי, שהטיל מגבלות רבות על התנועה של התושבים, יצר אווירה של הפחדה במטרה להקל על הפקעת אדמות מידי הערבים, ורדף ללא הפסק את הקומוניסטים. הנה קטעים מהרצאתו של אמיל חביבי:

״ידוע שהממשל הצבאי עשה את כל אשר ביכולתו על מנת לחסל את תמיכת המוני הכפריים במפלגתנו. הדוגמא — שני הכפרים הגדולים במשולש, טייבה ואום אל-פחם, מהם הגלה פעם המושל הצבאי את מרבית חברי המפלגה הקומוניסטית. מאז צירוף המשולש לישראל, לא התרוקנו בתי-הסוהר ומקומות ההגליה מהבנים הקומוניסטים של טייבה ואום אל-פחם אפילו ליום אחד. זוהי הוועידה השלישית, אשר לא משתתף בה חברנו היקר מוחמד יוסף שריידי, כי אסור הוא ללא הצדקה לפי ׳פסק דין׳ של בית דין צבאי. יחד אתו נמצא בבית הסוהר חברנו היקר עותמאן אבו-ראס, מזכיר המפלגה הקומוניסטית בטייבה והמנהיג המוכר של הכפר כולו... ישוחררו חברינו האמיצים שריידי ואבו-ראס!

אולם מה הייתה תוצאת טרור זה? בבחירות האחרונות לכנסת [ה-3, 1955] קיבלה מפלגתנו בכפר אום אל-פחם 43% מכלל הקולות, ובכפר טייבה — כ-50% מהקולות...

לא המשטרה ולא בתי הסוהר שלה, לא הממשל הצבאי ומשטר הרישיונות שלו, לא המנגנון הממשלתי על משרותיו — כל אלה לא היה בכוחם להשיג עבור מפא״י סוכנים מבין הערבים, מלבד האלמנטים השפלים ביותר והאויבים בנפש לעמם, שאין להם אתו שום קשר, ושאינם אלא שרידי משפחות פיאודליות, שהתחנכו על ברכי האימפריאליזם והכובשים הזרים למיניהם. אף אלה אינם מעזים להכריז בפומבי בפני העם על תמיכתם בממשלת הדיכוי הלאומי וגזילת אדמות הפלאחים...

כל המנגנון של שלטון הדיכוי והטרור, על גווניו השונים, מופנה בכפר הערבי נגד הקומוניסטים ותומכיהם. אלה אינם נתונים רק לנישול מהעבודה ולשלילת רישיון התנועה בלבד, אלא גם להגליה ולמאסרים לתקופות ארוכות, ללא כל סיבה. מספר חברים שלנו בנצרת, עראבה, עילבון ועוד — נשפטו באשמת שווא אחת שלוש פעמים: פעם לפי צו אדמיניסטרטיבי מטעם המושל הצבאי; פעם לפי פסק דין של בית דין צבאי; ופעם נוספת לפי פסק דין של בית משפט אזרחי — וכל זה לפי מיטב חוקי ׳הדמוקרטיה הנאורה׳.

בכפר באקה אל-גרביה ישנו בית קפה, אשר אגף המזון במשרד המסחר והתעשייה מסרב להעניק לבעליו רישיון לקבלת מזון, אך ורק מפני שאחיו הוא חבר במפלגה הקומוניסטית. הממשל הצבאי סגר בית קפה בטייבה מפני שבעליו השכיר אותו לעריכת אסיפת בחירות של המפלגה הקומוניסטית.

שני דברים מציינים את בתי הסוהר בישראל: האחד הוא, שאין הם מתרוקנים מהערבים המדוכאים; והשני הוא — שאין הם מתרוקנים מהלוחמים הקומוניסטים! זאת היא עובדת המשטר הקיים בארצנו, אשר תומכיו מציינים אותו כ׳נווה הדמוקרטיה׳. למעשה זו פאטה מורגנה של נווה מדבר, ולא נווה מדבר אמיתי!

יחד עם זאת, הרי קיימת העובדה הידועה לכל, המפריעה לשנתם של השוביניסטים בארצנו, והיא — שקיימת מפלגה אחת בישראל, הנהנית מהתמיכה הרחבה של התושבים הערבים, וזו המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

מה פירוש הדבר?

הפירוש הוא, שקיימת בישראל מפלגה אחת, המפלגה הקומוניסטית הישראלית, אשר מנהלת מדיניות הזוכה בהסכמתם ובתמיכתם של התושבים הערבים; פירוש הדבר, שהמדיניות הננקטת על ידי המפלגה הקומוניסטית הישראלית, היא אשר יכולה לזכות באמונם ובתמיכתם של העמים הערבים, זו המדיניות אשר תביא לידי ההבנה בין ישראל לבין העמים הערביים — אל השלום הנכסף. ובמידה בה תהא מדיניות זו לנחלת ישראל כולה, יתגשם רצונו של עם ישראל ויושג השלום עם הארצות הערביות״.

מכתבם של עותמאן אבו-ראס ומוחמד שריידי

שני הקומוניסטים, אבו-ראס ושריידי, שיגרו מהכלא מכתב ברכה לוועידה ה-13 של מק״י. במכתבם כתבו, בין היתר:

״הננו שולחים אליכם ברכותינו המהפכניות הלוהטות מאחורי סורגי בית הסוהר המרכזי בדמון. בברכתנו זו רוצים אנו לבטא את הרגשתנו העזה, כי למרות גדרי התיל המקיפים את בית הסוהר, אנחנו אתכם בעבודת ועידתנו החשובה, בדיוניה, ותומכים תמיכה מלאה בהחלטותיה...

אנו מעלים על נס את עמידת מפלגתנו נגד התוקפנות האימפריאליסטית הבריטית-צרפתית על מצרים, אשר שליטי ישראל, חוגי בן גוריון בשלטון, שימשו לה חיל חלוץ. עמידה זו של התנגדות למלחמה בימים הקשים והעכורים ביותר — מקנה למפלגתנו כבוד רב, כיאה למפלגה העומדת על בסיס האינטרנציונליזם הפרולטרי...

מאבקה העקבי של מפלגתנו לשוויון זכויות לתושבים הערבים בישראל, נגד חרפת הממשל הצבאי, אשר כתוצאה של שיטות הדיכוי שלו הננו יושבים בבית הסוהר המגודר הזה (וכל בני עמנו יושבים בבית סוהר גדול יותר במשך 9 שנים רצופות, בתנאים אכזריים ומשפילים) — מאבק עקבי זה נגד הדיכוי מוסיף למפלגתנו כבוד והערכה בקרב התושבים הערבים, והוא גם לטובתו של העם היהודי בארץ, לטיהור שמו ולהשגת הדמוקרטיה גם עבורו...

אתם יכולים לתאר לעצמכם, מה רב צערנו על כך שלא יכולנו להיות נוכחים בוועידתנו. הממשל הצבאי ביים את מזימתו נגדנו וכלא אותנו לתקופה של שנתיים ו-15 חודשים. צעד זה הוא חוליה בהתקפה הכללית על מפלגתנו, התקפה שמטרתה להחליש את פעולתה ומאבקה בכפרים שלנו. אולם להפתעתם של אנשי הממשל הצבאי — מאבק מפלגתנו בכפרים אלה גבר עוד... נצעד יחד קדימה לקראת החופש, העצמאות והסוציאליזם!״

ישראל מכחישת שואה

הידרדרות יחסי ישראל-תורכיה כהזדמנות לצדק היסטורי.

מאת **איתי מאירסון**

ישראל היא מדינה מכחישת שואה. אין זה סוד כמוס אלא אמת גלויה, מדיניות מתמשכת, עמדה ממלכתית לעילא. מדובר, כמובן, בשואה הארמנית – אותה השמדה שיטתית ומכוונת של המיעוט הארמני בידי הממשלה התורכית בימי מלחמת העולם הראשונה. כמו כל תבשיל בלתי ניתן לעיכול, גם ההכרה בשואת הארמנים יושבת בגרונה של ישראל, וזו מקיאה אותה מפיה פעם אחר פעם, משני טעמים עיקריים – הראשון מביך מן השני, והשני מביש מן הראשון.

ראשית ישנה הטענה, שהכרה בטרגדיה הארמנית כרצח-עם עלולה להפוך את השואה "שלנו" לפחות אקסקלוסיבית ולערער את תפישתה כאירוע ראשון ויחיד מסוגו בהיסטוריה. לפי הטענה השנייה – גם היא מביכה להחריד – הכרה בשואה הארמנית תפגע ביחסי ישראל-תורכיה, שמצדה מפעילה מזה שנים לובי בינלאומי נמרץ לאי-הכרה במעשיה כרצח-עם. כדי להתמודד עם חבית-הנפץ המוסרית והדיפלומטית הזאת, ועל-מנת להסביר את היעלמותם של יותר ממיליון ארמנים בין השנים 1915 ל-1918, משתמשת ישראל הרשמית במיטב מעשי הלוליינות הלשונית. טרגדיה, טבח, פוגרום – כן; שואה, רצח-עם, ג׳נוסייד – לא ולא.

והנה, לאחר שהושבעה בישראל ממשלה חדשה, ה-32 במספר, לכאורה, לא היינו צריכים לצפות ממנה לשינוי בשאלת ההכרה בשואה הארמנית. אלא שהידרדרות ביחסי ישראל-תורכיה, שהגיעה לשיא בחודשים האחרונים, עשויה לפתוח בפני הממשלה חלון הזדמנויות מעוות במיוחד לשנות את מדיניותה בעניין. לא מן הנמנע שיהיו בין חברי הממשלה כאלה, שידרשו "להעניש" את ראש ממשלת תורכיה, רג׳פ טאיפ ארדואן, על שהעז לגנות את יציאתה של ישראל למבצע "עופרת יצוקה". אחרי שפגענו להם היכן שכואב באמת, ובחרנו במעשה-גיבורים לוותר על תענוגות ה"הכול כלול" בקלאבים של אנטאליה, הכרה בשואה הארמנית עלולה להתפרש על-ידינו כקלף מדיני לגיטימי לקראת הסלמה נוספת ביחסים עם תורכיה. חכה, חכה, מר ארדואן, עוד פיפס אחד שלך נגד ישראל, ושר החוץ שלנו יפשפש בספרי ההיסטוריה ויגלה לתדהמתו, שה"טרגדיה", ה"טבח" או ה"פוגרום" שנעשה בארמנים אינו אלא רצח-עם כשר למהדרין.

כאשר ההסלמה ביחסי ישראל-תורכיה תבוא – והיא תבוא – מי יהיה חבר-הממשלה הראשון שירים את הכפפה הבזויה הזאת? שר החוץ? השר לפיתוח אזורי? או אולי השר לענייני איומים עות׳מאניים, בהנחה שיצוץ אחד כזה? ומה יגבר על מה? השאיפה המטופשת להכניס לטורקיה מתחת לחגורה, או ההתחפרות המטופשת לא פחות בעמדה, לפיה רק יהודים רשאים להיחשב כקורבנות של ג׳נוסייד? דבר אחד בטוח; אם הכרה ישראלית בשואה הארמנית תתממש, חלילה, כאקט דווקאי של ענישה דיפלומטית, יהיה זה אות קלון מביש ומבייש מאין כמותו. החשש לעיוות הנורא הזה לא מותיר לנו ברירה, אלא להסיק מסקנה מעוותת לא פחות: אסור לישראל להכיר בשואה הארמנית. לא עכשיו. לא בדרכי המדינאות הבינלאומית.

את ההכרה בטרגדיה הארמנית כג׳נוסייד יש להפקיע ממשרד החוץ ולהניח על שולחנו של משרד החינוך, בראשותו של השר גדעון סער. הגיע הזמן לעשות את שהיה צריך לעשות מזמן: להכניס לתוכנית הלימודים את הסיפור במלואו. שר החינוך היחיד שראוי לציון בנושא הזה היה יוסי שריד, שברצותו לשלב את השואה הארמנית בתוכנית הלימודים, נתקל בלאו רבתי מצד ראש-הממשלה ונשיא המדינה, ובעצם מצד כל גוף ממלכתי אחר. שרי חינוך אחרים בעבר אפילו לא שקלו את העניין. בוודאי שלא לימור לבנת – אותה לבנת שמפאת רגישותה לפשעי-העבר החרימה בהפגנתיות את נאומה של קנצלרית גרמניה, אנגלה מרקל, במליאת הכנסת בשנה שעברה.

כמו לימור לבנת, גם גדעון סער הוא בוגר בית-המדרש של מצודת זאב – על שלל קלקוליו וסילופיו. אלא שישנה תחושה – בלתי מבוססת בעליל – שסער קורץ מחומר אחר, מחומר שעשוי לשים קץ לחרפת ההתעלמות של מערכת החינוך מהשואה הארמנית. ישנה תחושה – גם היא בלתי מבוססת בעליל – שאם רק ירצה, יוכל לעשות את הדבר הנכון, ואז ידעו תלמידי ישראל איך אומרים "העיירה בוערת" גם בארמנית.

המנחים הסכימו לגישור וממשיכים בשביתה

נציגות העובדים השובתים באוניברסיטה הפתוחה הודיעה בשבוע שעבר על הסכמתה לגישור בינה לבין ההנהלה בפני פרופ׳ יצחק זמיר. במקביל לתהליך הגישור, ממשיכים המנחים בשביתתם, שכבר נכנסה לשבוע החמישי.

נוכח ניסיונות של הנהלת האוניברסיטה הפתוחה להסית את הסטודנטים והציבור נגד השובתים, הבהירו נציגי המנחים, כי הצעות ההנהלה שהוגשו להם מרעות את תנאי העבודה עבור רבים מחברי סגל ההוראה, ולכן אינן קבילות. במשא-ומתן עד כה התברר, כי ההנהלה אכן מסרבת להסדרת יחסי העבודה במסגרת הסכם קיבוצי.

בשבוע שעבר שיגרו עשרות ארגונים פמיניסטיים, וביניהם – תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד״י), איתך-מעכי ואחרים, מכתב לנשיאת האוניברסיטה הפתוחה, ובו היא נקראה להתחייב לתנאי העסקה הוגנים לסגל ההוראה.

"קמפוס לכולנו" נערכת לבחירות באוניברסיטה העברית

בתחילת חודש יוני יתקיימו באוניברסיטה העברית בירושלים בחירות לוועידה של אגודת הסטודנטים. הבחירות נערכות בשיטה האזורית, כלומר, לפי חוגים.

לקראת הבחירות הוקמה באוניברסיטה העברית רשימת שמאל יהודית-ערבית חברתית וסולידרית, הקוראת לסטודנטים לתמוך בה למען קמפוס דמוקרטי יותר.

״קמפוס לכולנו״ היא תנועה הצומחת מלמטה, ואשר פתוחה בפני סטודנטיות וסטודנטים המחפשים לעצור את הימין. סטודנטים המעוניינים להצטרף, להשתתף בפגישות, וכן המעוניינים להתמודד מטעם ״קמפוס לכולנו״ באחד החוגים – יפנו אל: campus4all@gmail.com

מפעל לגין של קיבוץ יגור הושבת, במקום לדון באיום הפיטורים

כ-130 עובדי משמרת הבוקר, שהגיעו ב-12.5 לעבודה בשני מפעלים ליצור אריזות של קיבוץ יגור, נשלחו לבתיהם על ידי ההנהלה, שהודיעה על ״השבתת מגן״. ההשבתה הוכרזה לאחר שהעובדים, במחאה על פיטורי 30 עובדים קבועים, הכריזו הבוקר על עיצומים בשני המפעלים - ״לגין״ המייצר אריזות פח לתעשיית המזון, ו״טובופלסט״ המייצר שפופרות. אך העובדים לא עזבו את המפעלים, אלא קיימו אסיפות הסברה סמוך לקווי הייצור. העובדים וההסתדרות נערכים למאבק נגד הפיטורים ונגד דרישת ההנהלה להרע בצורה משמעותית את תנאיי השכר והזכויות הסוציאליות .

הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת״א

ביום ב׳, 25 במאי, בשעה 20.00

העולם של שלושם: מה אפשר לעשות?

רב-שיח בהשתתפות: **נועם יורן, אריאלה אזולאי, תמר גוז'נסקי ויהושע סימון**

בשבת, 23 במאי

רטרוספקטיבה לבימאי התיעודי

אבי מוגרבי

17.30 – סרטו "יום הולדת שמח, מר מוגרבי",

18.45 – סרטו "נקם אחת משתי עיני",

20.30 – רב-שיח בנושא קולנוע וכיבוש, ולאחריו – הקרנת סרטו החדש "Z32"

מכללת הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת״א

פוליטיקה שמאלית במציאות ימנית

קורס בן שלושה מפגשים בימי ג' בשעה 20.00, בהנחייתו של ד"ר **דב חנין**

מועדי המפגשים הבאים: 26.5, 2.6.

עלות מפגש אחד – 25 שקלים. להרשמה: 054-2501662

חוג אחווה – חיפה

שד׳ בן-גוריון 39

ביום ה׳, 21 במאי, בשעה 19.30,

מלחמת עזה והבחירות לכנסת – היבטים אקטואליים ופרספקטיבה היסטורית

המרצה: פרופ׳ **משה צוקרמן**, אוניברסיטת ת״א

ביום ד׳, 27 במאי, בשעה 19.30

חופש ביטוי לגיטימי, או "הסתה להשתמטות"?

בעקבות מעצר וחקירה של פעילי פרופיל חדש

בהשתתפות **רלה מזלי ובלהה גולן**

המנחה: **עדנה זרצקי**

חד"ש ירושלים

ביום ד׳, 27 במאי, בשעה ???

באולם ״בת שלום״, קינג ג׳ורג׳ 14,

מלחמה באירן? עמדת השמאל

דיון בהשתתפות **עיסאם מחול**

ת״ד 26205, ת״א 61261, טל׳ 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il

אתר מק״י : www.maki.org.il , אתר חד״ש : www.hadash.org.il